

Posudek vedoucího na diplomovou práci Barbory Balkové *Srovnání dimenze introverze versus extraverte v Eysenckově testu s disociální poruchou osobnosti*. Katedra psychologie FF UK, září 2013.

Předložená práce splňuje všechny základní požadavky. Je formálně dobře sestavená, srozumitelně psaná, graficky příjemně upravená a vystavěná na zcela mimořádném množství nové, především cizojazyčné literatury. Dělení je tradiční na část teoretickou a empirickou.

Autorka sáhla do zlatého fondu psychologie osobnosti. Dimenze introverze versus extraverte se tak či onak objevuje ve všech teoriích osobnosti i v konkrétních diagnostických metodách. To autorka trpělivě prochází a poukazuje na nejednotnost chápání např. této dimenze a její hlubší komplexnost. Kromě toho je čtenář průběžně seznamován i s jednotlivými diagnostickými testy, kde je tato dimenze měřena. Pozoruhodná je autorčina jemná pojmová analýza a také např. dohledávání názorů H.J. Eysencka. Autorka si vytkla za cíl porovnat extravertu (resp. introvertu) s disociální poruchou osobnosti z důvodu, že ve světové literatuře existuje řada výzkumů s různými výsledky/ závěry, nu a také proto, že právě ve světoznámém Eysenckově testu se s dimenzí míry extraverte a poruchy osobnosti pracuje. Také právě u poruchy osobnosti autorka po zevrubné analýze literárních zdrojů konstatuje až podivuhodnou nesourodost chápání, definování apod. Tak se např. mnohdy směšují jevy psychopatie, disociální a dokonce antisociální porucha. Autorka pro potřeby své práce konstatuje, že nachází dostatek důvodů k propojení chápání Eysenckovy škály psychopatie s chápáním disociální poruchy osobnosti (toho tedy potom i využívá ve volbě metod).

Už tuto teoretickou část předložené práce považuji za mimořádně zajímavou, pečlivě zpracovanou a hodnou nějaké dílčí publikovatelné studie.

V empirické části autorka testovala v názvu práce pojmenovanou a v teoretické části zevrubně diskutovanou souvislost. Výběrovým vzorkem jí byla skupina vězňů s psychiatrem stanovenou diagnózou disociální porucha osobnosti anebo s psychologem uzavřeným vyšetřením „rysy disociální poruchy osobnosti“. Testovými metodami byly dotazníky EPQ-R a 4Elements. Výsledkem je nejen podpora hypotézy, že se zmíněná porucha souvisí s extroverzí, ale nabízejí se další zajímavé souvislosti mezi extravertí (měřenou EPQ-R) a mírou živlu ohně v 4Elements. Jinde v literatuře nacházená souvislost extraverte s živlem vzduchu se autorce nepotvrzuje.

Výsledky jsou autorkou velmi pečlivě prezentované a diskutované. Vyzdvihnout je třeba také sofistikované použití statistické analýzy (včetně až takových jemností, jako je rozdílnost výsledků při použití hrubých skóre v metodě 4Elements, anebo jinak běžněji používaných percentilů...). Jako čtenáři mně trochu unikal důvod použití také regresní analýzy (vedle T testu a korelací). Šlo o jakési validizování již nalezených výsledků?

A ještě se ptám (do diskuse při obhajobě): jaké další výzkumné kroky by autorka navrhovala v této chvíli?

Předloženou práci považuji za velmi kvalitní a splňující všechny požadavky na ni kladené. Doporučuji ji tedy k obhajobě a navrhuji hodnocení: výborně.

Praha, 15.8. 2013

Jiří Šípek